

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

**S L O V E N S K É
C E N T R U M
D I Z A J N U**

TLAČOVÁ SPRÁVA
2. 7. 2020

CEZHRANIČNÝ PROJEKT *DESIGN & INNOVATION* PRINIESOL OMNOHO VIAC, AKO SME SI DOKÁZALI PREDSTAVIŤ

Od júla 2018 Slovenské centrum dizajnu realizovalo rozsiahly projekt s názvom *Dizajn a inovácie. Cezhraničná spolupráca inštitúcií dizajnu v digitálnej dobe* v cezhraničnej slovensko-rakúskej spolupráci s partnermi: Múzeum úžitkového umenia MAK vo Viedni, VŠVU v Bratislave a Univerzita úžitkového umenia vo Viedni (Die Angewandte). Na projekte spolupracovalo ďalších 6 strategických partnerov: Ministerstvo kultúry SR, Bratislavský samosprávny kraj, Nadácia Cvernovka, Kunsthalle Wien, Architekturzentrum Wien a Austrian Institute of Technology, ako aj ďalšie inštitúcie a experti z rôznych európskych aj mimoeurópskych krajín. Celý projekt bol realizovaný vďaka podpore zo štátneho rozpočtu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja – programu spolupráce INTERREG V-A Slovenská republika – Rakúsko 2014 – 2020. Projekt *Dizajn a inovácie* sa 30. júna 2020 oficiálne končí, ponúka sa teda ideálna príležitosť zhodnotiť jeho výsledky.

Ako napovedá už skrátený medzinárodný názov projektu *Design & Innovation*, základnou témou boli **inovácie, nové stratégie, trvalo udržateľné riešenia** či koncepty, ktoré reflektujú dôležité témy súčasného dizajnu ako sociálny dizajn, inovatívne materiály alebo digitálne technológie. Jadrom projektu bolo budovanie rozsiahlej **cezhraničnej výskumnej spolupráce** inštitúcií a expertov z oblasti dizajnu a príbuzných odborov, ktorej „nadstavbou“ bolo množstvo rôznych výstupov, predstavujúcich výsledky výskumnej spolupráce odbornej aj širokej verejnosti.

Tento projekt umožnil SCD významným spôsobom rozšíriť vlastné odborné aktivity. V rámci projektu **SCD založilo úplne nové oddelenie**, ktoré sa venuje výskumu a vývoju v oblasti dizajnu pod značkou INOLAB. Oddelenie pracuje na niekoľkých dlhodobých výskumných projektoch.

Patrí k nim aj **výskum bratislavskej Školy umeleckých remesiel (1928 – 1939)**, niekedy nazývanej aj „bratislavský Bauhaus“, ktorá vo svojej dobe reflektovala všetky najnovšie trendy v oblasti úžitkovej tvorby a spoluutvárala Bratislavu ako významné miesto na mape modernej (a modernistickej) Európy. V rámci projektu *Design & Innovation* sme sa snažili ukázať, že **význam tejto školy jednoznačne prekračuje náš lokálny priestor**. Náš výskum sme tak zasadili do medzinárodného kontextu reformy umeleckých škôl v medzivojnovom období a spolu s oslovenými zahraničnými expertmi sme sa na medzinárodnom sympóziu s názvom *Škola ako laboratórium moderného života* pýtali, či možno hovoriť o **celoeurópskom hnutí za moderné umelecké vzdelávanie**, ktorého ŠUR jednoznačne bola súčasťou. Už v lete 2020 SCD má v pláne publikovať viacjazyčný zborník zo sympózia, ktorý túto tému reflektuje.

K tým najaktuálnejším témam INOLABu nepochybne patrí **výskum materiálov a budovanie Knižnice materiálov LOMA**, ktoré sme začali rozvíjať práve vďaka projektu *Design & Innovation*. Ide pritom o unikátny, dlhodobý projekt vznikajúci v spolupráci SCD, pracovníkov zo SAV či STU, ako aj ďalších expertov a inštitúcií zo zahraničia. Výsledkom je rozrastajúca sa databáza vzoriek rôznych materiálov, od tých „klasických“ až po úplne nové, inovatívne a biodegradovateľné materiály. *Knižnica materiálov LOMA* poskytuje zároveň databázu informácií o týchto materiáloch a možnostiach ich využitia. K výstupom oddelenia INOLAB pre špecializovanú odbornú verejnosť patrí tiež **tvárový softvér** H.U.R.B.A.N. selector, ktorý je voľne dostupný na stiahnutie na webstránke SCD. Softvér umožňuje tvorbu nových modelov na báze tvarového prelínania digitálnych 3D objektov a nových tvarových kompozícií. Je určený dizajnérom a študentom dizajnu, a zámerom SCD je ďalej rozvíjať jeho funkcie a užívateľské rozhranie.

Projekt *Design & Innovation* umožnil realizáciu mnohých aktivít aj vo vzťahu k širokej verejnosti. **Výstava Human by Design**, ktorá tematizovala výzvy, pred ktorými stojí súčasný dizajn, predstavila rôzne inovatívne a trvalo udržateľné koncepty a projekty zo Slovenska aj Rakúska. V rámci projektu *Design & Innovation* bola výstava uvedená dvakrát, v Galérii dizajnu Satelit v Bratislave na jeseň 2019 a v MAK Viedeň na jar 2020, pričom v oboch prípadoch dosiahla výbornú návštevnosť aj odbornú odozvu. Momentálne je možné výstavu vidieť naďalej aspoň online vo forme komentovanej prehliadky – finisáže na youtube kanáli SCD. Katalóg k výstave je v slovensko-anglickej plnofarebnej verzii voľne dostupný na stiahnutie na webstránke SCD.

Pre deti (a ich rodičov) SCD na začiatok prázdnin pripravilo ako jeden z výstupov výskumu inovatívnych materiálov, ktorý sme realizovali v rámci projektu *Design & Innovation*, **sadu špeciálnych receptov, podľa ktorých si deti môžu doma vyrobiť inovatívne aj biodegradovateľné materiály** z bežne dostupných surovín. Aj tento didaktický materiál je k dispozícii na stiahnutie zdarma na webstránke SCD.

Ak by sme mali vyzdvihnúť výstupy projektu, ktoré možno vidieť na rakúskej strane, určite odporúčame návštevu **MAK DESIGN LAB v MAK Viedeň**. Táto stála expozícia, prebudovaná v rámci projektu *Design & Innovation*, na viac ako 2000 m² plochy ukazuje rôzne spôsoby, akými dizajn môže prispieť k pozitívnej zmene. Predstavuje súčasné projekty dizajnérov, umelcov, architektov, programátorov, aktivistov, aj idealistov, ktoré reagujú na výzvy 21. storočia a vizualizujú problémy či navrhujú alternatívy. Pre návštevníkov s dobrou znalosťou anglického a/alebo nemeckého jazyka tiež určite odporúčame **MAK FUTURE LAB** – platformu, ktorá cez workshopy, prednášky, panelové diskusie a iné formáty vytvára interdisciplinárnu diskusiu na témy súčasného dizajnu, či digitálnych technológií.

Veľmi dôležitým výstupom projektu *Design & Innovation* bola spolupráca medzi univerzitou Die Angewandte, Vysokou školou výtvarných umení a ostatnými projektovými partnermi. Projekt umožnil nielen **spoluprácu škôl prostredníctvom cezhraničných seminárov a workshopov** zameraných na najnovšie témy v oblasti dizajnu a príbuzných disciplín, ale tiež priame prepojenie škôl na zbierkotvorné a výskumné inštitúcie, ktorých primárnym fokusom je dizajn a úžitkové umenie. Študenti tak mohli priamo participovať na výskume a dostali tiež príležitosť svoju prácu prezentovať – výstava **In Machine We Trust** predstavovala pre bratislavských študentov naozaj **unikátnu príležitosť predstaviť svoju tvorbu v „elitnej“ rakúskej kultúrnej inštitúcii**, akou MAK Viedeň nepochybne je.

Uvedené projekty a podujatia sú len tými najhlavnejšími výstupmi projektu *Design & Innovation*. Množstvo ďalších zverejňuje SCD v spolupráci s partnermi v tzv. **White Papers Database** na svojej webstránke. Zaujímavosťou tu nájdete **online voľne dostupné naozaj rôznorodé obsahy** – od odborných článkov a publikácií až po videá či komplexné produkty typu softvér. *Knižnicu materiálov LOMA* je možné navštíviť v priestoroch SCD v Hurbanových kasárňach na Kollárovom námestí.

Za všetkými výstupmi projektu stojí ako základné východisko cezhraničnosť a kolaboratívnosť. Práve cezhraničný koncept projektu *Design & Innovation* otvoril nové možnosti v rovine výskumu, podujatí pre verejnosť i dlhodobej spolupráce inštitúcií a expertov. Rovnako témy projektu majú **dlhodobý potenciál pre (aplikovaný) výskum**, ale aj zbierkotvorné, prezentačné a vzdelávacie aktivity SCD. Dlhodobým zámerom SCD je naďalej pokračovať v tematizovaní problémov a výziev súčasného dizajnu, vývoja inovatívnych riešení, trvalo udržateľných stratégií či inovatívnych materiálov, v ideálnom prípade opäť v širšej cezhraničnej resp. medzinárodnej spolupráci.

Viac informácií o projekte *Design & Innovation* nájdete na <https://www.scd.sk/dizajn-a-inovacie>.

Databáza *White Papers*, ktorá obsahuje rôzne materiály, publikácie, videá a ďalšie výstupy projektu *Design & Innovation* je dostupná na <https://www.scd.sk/wpd>.

V prípade otázok nás neváhajte kontaktovať:

Zdenka Pepelová
hlavná projektová manažérka
zdenka.pepelova@scd.sk
+421 918 731 450